

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 800

Letna naročnina L. 1.500

Letna inozemstvo L. 2.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 5 (625)

Gorica - četrtek 2. februarja 1961 - Trst

Posamezna številka L. 30

K festivalu v Sanremu Novo povišanje davkov

T E L E G R A M I

La felicità costa un gettone... S tem stavkom se pričinja ena od mnogih popevcic, ki vam udarjajo v ušesa iz barov, gostiln in privatnih stanovanj. Na uglašeno kitaro vam pevec Celentano v razglašeno dušo modernega človeka v gornji popevcici takole »zavija in vpije«: »Ce si žalosten, o mladi človek, zalgraj si; če te sreča zapusti, če ti je življenje pust, zapomni si moj recept: poišči si plošče in si pripravi muziko, igraj in poj in svet ti bo postal čudovito lep. — Če te stari gospod doma (oče?) zmerja, če ti je pošel denar za kino... kupi si »žeton« npravi se srečnega, zavrti si ploščo...

Glej, kako na lahek način si zamišlja moderni človek, zlasti mladina, svojo srečo; dovolj je, da imaš zbirko mnogih plošč in se na umeten način z ozirom na posebne okoliščine zaziblješ v nirvano — namišljeno srečo. Kaj čudnega potem, če tovrstna podjetja, kot n. pr. Mr. Mitchell Williams Millex, Columbias »Pop A. & R. man« izdajajo popevčice (»slagerje«) od 500 tisoč do 2 milijona in pol komadov plošč v eni nakladi.

Ko se je v teh dneh v Sanremu zopet vršil festival popevk, ki so jih milijonske množice v pozni noči poslušale ob televizijskih sprejemnikih in čakale »canzonissima za l. 1961«, bi bilo zelo koristno, če bi skušal kdo malo razvozlati, odkod ima »pesem kričeca« toliko moč.

Ta način petja je značilen pojav naše dobe, torej mora na nek način odgovarjati duševnemu razpoloženju sodobnega človeka. Pravzaprav je to petje obnovitve nečesa, kar je vzrastlo nekje drugod, v čisto svojevrstnem »kulturnem« svetu primitivnega človeka. Nekateri menijo, da je ta način zijaške in zvijske popevke nadomestilo za izživljanje najbolj elementarnih nagonov v človeku (po ljubezni, maščevanju nad dušno praznoto in gnolob v človeški družbi, spolnosti itd...).

V človeku je želja po uveljavljanju, po ljubezni in lepoti. Za vernega človeka je ravno religiozno življenje — vzpon proti Bogu in večnim idealom tisti svet udejstvovanja, kjer postane velik, srečen. Modernemu človeku v veliki meri tega manjka, zato si išče raznih surrogatov, ki naj bi mu sili in prazno dušo izpolnili. Če se v ta svet zazibava tudi mladina katol. organizacij, je to glasen opomin odgovornim!

Opomnim h koncu tole dejstvo: protestantski pastor Günter Hegele je začel pred kratkim izdajati poseben list »Plattenteller«, v katerem psihološko, umetnostno in vzgojno ocenjuje popevčice novoizdanih plošč. List ima velik vpliv — pravi o tej moderni popevki tole: »Vse kaže na to, da mnogi sodobni ljudje čutijo silno potrebo po razumevanju, lastnem spoznanju in skrbi za dušo.«

Nesreče na Kitajskem

Citiramo odlomke, ki so izšli v uvodniku osrednjega glasila Komunistične partije Kitajske Zen Min Zi Bao na dan 1. januarja 1961:

V letu 1960 so kitajsko kmetijstvo doletele nenavadne naravne težave. Od skupne površine več kakor 106 milijonov hektarov v vsej domovini so elementarne nesreče v letu 1959 prizadele 40 milijonov hektarov, lani pa je bilo prizadeto 60 milijonov hektarov — več kot polovica skupne obdelovalne površine. Od tega je škoda, ki je bila prizadejana kakim 20 do 26 milijonov hektarov, posebno resna. V zadnjih sto letih niso zabeležili tolikšnih nesreč. Toda škodo in izgube so ljudske komune dosti zmanjšale s svojo vitalnostjo, s širokim uvajanjem tehničnih novosti... in posebej še zato, ker so se kitajski kmetje

Kaj bi mogli storiti? S smešenjem tega pojava ne dosežemo nič in je tudi žalitev človeškega dostojanstva. Začnimo ta problem študirati, naj pove svoje stališče mladina in potem tudi vsi, ki skušajo mladino razumeti in jo usmerjati k resničnim idealom. Ti pa so predvsem v duhovnosti, ne v materialnem uživanju in udobju. Treba je prikriti kritičen čut, da znam sprejeti, kar je v popevki res umetniško-človeškega, in odkloniti, kar je živalsko neukročenega.

Staršem pa zastavim tole vprašanje: ali se zavedate, da svoje otroke (celo ljudskošolske!), ko jih pustite gledati in poslušati popevke ob televizijskih sprejemnikih v družbi odraslih od 11^h ponoči tja do 2^h jutraj, pravim, ali se zavedate, da jih telesno in duševno ubijate?! Otrokom jemati potreben počitek, je zločin proti 5. bož. zapovedi. Drug zločin pa je — izpostavljati jih pohujšanju!

J² - prizadeti opazovalec življenja na vasi.

Še o sovjetskem kmetijstvu

Ko je pred dvema letoma zvezda Hruščeva najvišje sijala, je ta slovesno obljubil sovjetskim državljanom ameriško življenjsko raven. Toda sedaj, ko sta pretekli dve leti sovjetske sedemletke, je sam priznal, da kmetijstvo v Sovjetski zvezi močno šepa, da se ne razvija vzporedno s težko industrijo in z naravnim naraščanjem prebivalstva, da je nazadovalo namesto napredovalo. Tako se dogaja, da dežela, ki pošilja v vse mirje težke sputnike in gradi velike električne centrale, še vedno ni rešila elementarnega vprašanja: kako zagotoviti svojim prebivalcem dovolj kruha.

Kritike nad kmetijstvom, ki jih je Hruščev iznesel pred Centralnim komitejem KPSZ, je objavil tudi sovjetski list »Izvestija«. Kako velika dezorganizacija in neučinkovitost vlada v sovjetskem gospodarstvu, je navedel Hruščev primer velikanske električne centrale na Rajkalskem jezeru v Sibiriji, ki bo lahko proizvajala letno 20 milijard kilovatnih ur, toda ne ve se še, kdo bo to ogromno količino električne energije rabil, ker v onem kraju ni še ne ljudi in ne industrije.

Se večji kaos in nedisciplinarnost na vlada na državnih posestvih, kolhozih in sovhozih, kjer se raz-

Novo leto — novi davki. Ministrski svet v Rimu je na svoji seji pretekli teden med drugim sprejel tudi zakonski dekret za povišanje neposrednih davkov ter raznih drugih davščin na vladne koncesije (avtomobilski patenti, dovoljenje za nošnje orožja, dovoljenje za lov itd.). Sklenili so tudi uvesti nov poseben davek 10 % na plošče, magnetofonske trakove in druge podobne predmete.

Vse te tri vrste poviškov davkov bodo vrgle državnim blagajnam 71 milijard lir, od katerih bo 31 milijard lir šlo za izboljšanje plač učnega osebja (učiteljev in profesorjev), osebja varnostnih sil ter za kritje manjšega dohodka zaradi znižanja davka na sladkor; ostalih 40 milijard lir pa bodo porabili za razne izboljšave, kot ureditev rečnih strug ter za obnovo Sardinije.

To, kar se tiče povišanja dav-

kov na splošno. Navedli pa bomo še nekatere podrobnosti, ki bodo utegnile zanimati naše ljudi, male posestnike ter lastnike raznih motornih vozil.

5 % povišanja direktnih davkov se nanaša v glavnem na družbe in oblige; izrecno so izzeti kmetijski dohodki. Zaradi tega naši kmetovalci ne bodo prizadeti kar se tiče njihovih zemljiških dohodkov. Prizadelo jih pa bo 5 % povišanje taks na dediščine.

Kar se tiče povečanih davščin na razne vladne koncesije, naj omenimo, da bo taksa za vozniško dovoljenje (avtomobilski patent) znašala 3000 lir namesto dosedanjih 2000 lir. Občutno povečane so tudi takse za nošnje orožja ter licence za lov na divjačino.

Državni proračun za l. 1961-62

Italijanska vlada je odobrila tudi preventivni državni proračun za finančno leto 1961-62, ki predvideva 4030 milijard lir dohodkov ter 4315 milijard lir izdatkov. Državni primanjkljaj se bo v primeri s tekočim finančnim letom zmanjšal za deset milijard lir, ker je predviden na okrog 285 milijard lir.

Preventivni proračun za novo finančno leto, ki se prične 1. julija, predvideva 383 milijard lir novih dohodkov ter 373 novih izdatkov. Ostanek 10 milijard bo šel za kritje primanjkljaja zadnjih let. Kot je razvidno, teži državni italijanski proračun k počasnemu uravnovešenju.

Povečanje plač šolnikom

Kot že rečeno bo večji del državnih dohodkov šel za občutno izboljšanje plač šolnikom in sicer v novem finančnem letu 1961-62, kar 96 milijard od skupnih 383 milijard lir novih dohodkov. Pravijo, da je to eno največjih povišanj profesorskih plač v zgodovini italijanskega šolstva. S napovedanimi poviškami so zadovoljni šolniški sindikati, ki so v nasprotnem primeru, da bi se jim ne ugodilo, grozili s stavkanjem.

Novi koeficienti, po katerih se računajo plače šolnikov, so za posamezne kategorije naslednji: Ruolo C (učitelji): 220, 250, 290, 402

Ruolo B: 250, 290, 402, 520

Ruolo A: 290, 402, 440, 520, 580

Ravnatelj I. kategorije: 580, 700

Ravnatelj II. kategorije: 520, 580

Če gorne količine pomnožimo s 3000, dobimo letno plačo.

Ponovno znižanje cene bencina

Ministrski svet je odobril ukrep, po katerem bodo znižali ceno navadnemu bencinu za nadaljnje 4 lire pri litru, to se pravi od sedanjih 100 na 96, super pa so pocenili od 110 na 106 lir za liter. Ukrep bo stopil v veljavo s prvim februarjem. To je že tretje znižanje bencina v enem letu. Cena bencina je tako prišla na srednjo evropsko ceno. Leta 1958 je normalen bencin stal 142 lir liter. Novembra istega leta so ceno znižali na 135, leta 1959 na 125, leta 1960 na 120, 110 in končno na 100 lir.

Znižanje cene bencina je zelo pospešilo prodajo. Država ni pri znižani ceni ničesar izgubila, nasprotno povečana prodaja je celo zvišala državne dohodke. Predvidevajo, da bo poraba goriva še nadalje narastla predvsem zaradi povečanja motornih vozil. Najdražji bencin je danes v Franciji, kjer stane 124 lir liter. Medtem ko se italijanska cena približuje srednje-evropski.

CAPE CANAVERAL: V torek 31. januarja so Amerikanci z uspehom izstrelili v vesolje šimpanca v raketi Redston, ki spada v program »Mercury« za izstrelitev človeka. Kapsula z opico je padla v morje, in tu so jo pobrali ter našli vesoljsko potnico živo in zdravo. Ta izstrelitev predstavlja nov korak za prvi človeški vesoljski polet.

MILAN: Zaključila so se avstrijsko-italijanska pogajanja o Južni Tirolski, toda s trenutnim neuspehom. Pogajanja sta vodila zunanja ministra Italije in Avstrije, Segni in Kreisky. Avstrijska vlada predlaga sedaj nov sestanek v Salzburgu.

BOCEN: V par dneh so na Tirolskem zabeležili kar dva atentata: prvi v Ponte Gardena, kjer so neznanci porušili ital. spomenik, drugi pa v rojstni hiši nekega ital. senatorja. Domnevajo, da so oba atentata izvršili južnotirolski skrajneži. Zgleda, da je vse v zvezi z neuspehom milanskih pogajanj.

DUNAJ: V Avstriji so prišli sedaj na sled nekaterim najožjim pomagačem nacističnega zločinca Eichmanna, ki so se »proslavili« z množičnim iztrebljenjem Judov. Na splošno se širi mnenje, da se po Avstriji skriva še mnogo nacističnih prvakov.

I Z JUGOSLAVIJE

Porast cen v Jugoslaviji

Porast cen v Jugoslaviji je iz dneva v dan vedno bolj vznemirjajoč pojav. Jugoslovanska ekonomija je dospela na zelo nevarno križišče in vsak zgrešen korak bi imel lahko nevarne posledice. V letu 1960 so cene narastle za 12 od sto, potem ko so v vseh osmih prejšnjih letih narastle za 19 od sto. V prvih dvajsetih dneh letošnjega leta pa so cene znova poskočile za 15 od sto; v nekaterih kategorijah, kakor n. pr. pri cenah mednarodnih železniških vozovnic, pa celo za 100 od 100.

Ljudsko mnenje je zelo vznemirljivo. Gospodinje se vračajo s trga s skoro praznimi torbami. Podražil je sladkor, olje, moka in v kratkem se bodo dvignile cene mesa, tobaku in mleku. Podražile so avtobusne in železniške vozovnice in bili odzvati vsi popusti. Medtem pa so plače povišali samo za 5 od sto.

Država trdi, da je bil sedanji položaj predviden in da bo trajal vse dotlej, dokler ne bo prišlo do ekonomske reforme, do ravnovesja cen, ko se bodo nekako izenačile s svetovnimi tržnimi cenami.

Med gostinjskimi nameščenici je vzbudila veliko nejevolje prepoved napitnin. Nihče izmed nameščenec ne bo smel več vzeti ponujene napitnine, ker bo ta že vključena v računu. Po izjavah nameščenec pa so bile večkrat napitnine višje kot plača sama, odtod njihova nejevolja, pa čeravno člen nove odredbe pravi, da »sprejem napitnine ni več v skladu z našimi socialnimi odnosi. Ta človeka ponižuje in je kvarna za njegov značaj...«

Jugoslavija bi z vsemi temi špekulacijami rada izvršila denarno reformo, da bi se tudi dinar vključil med druge valute, vsaj kar se tiče njene trgovine z inozemstvom. Potrebnovala pa bo za to reformo najmanj dve leti, zato bodo v Jugoslaviji na vidiku še druga presenečenja.

Za opazovanje sončnega mrka

Francoski in holandski astronomi so že prispeli v Split, da bi od tam laže opazovali popolni sončni mrk, ki bo 15. februarja. Obe skupini sta že postavili instrumente, ki so za to priliko bili nalašč poslani iz Pariza oziroma iz Utrechta. Francoski astronomi so se utaborili v trdnjavi »Spanjol« na Hvaru, holandski pa v nekem borovem gozdiču na otoku Brač. Jugoslovanski astronomi se bodo utaborili tudi na Hvaru.

Krščanski nauk

BOGA MOREMO SPOZNATI TUDI PO USTVARJENIH REČEH

Ne samo potom razodetja spoznavamo Boga; razumen človek more Boga spoznati po vidnem stvarstvu. »Zelo nespametni so namreč bili vsi ljudje, v katerih ni bilo božjega spoznanja, ki iz vidnih dobrin niso mogli spoznati Njega, ki je, in ki pri opazovanju del niso spoznali umetnika. Če so se čutili njihovi moči in dejavnosti, niso spoznali koliko močnejši je njih Stvarnik. Zakaj iz velikosti in lepote se s primerjanjem spozna njih Stvarnik.« (Modr 13,1).

Le opazujemo naravo, zvezde neba in reči na zemlji. Začudili se bomo čudovitemu redu, ki med njimi vlada. Vsa živa in neživa bitja imajo svoj določen prostor in namen v naravi. Nekdo je moral biti, ki je ta red zamislil in ga izpeljal. Moral je biti neskončen velem in neskončna moč. Koliko so se že trudili učenjaki, da bi po dolgih tisočletjih vsaj do lune prišli; če se jim bo to posrečilo, kje je še vseмирje, po katerem so razvrščeni milijoni ozvezdij! Dalje kot bi v vsemirja prodri, vedno naprej bi jim kazala pot — konca pa ni. Bog daj, da bi v svoji onemoglosti našli vsaj vsemogočnega Stvarnika! — Pa tudi na zemlji, kako je vse modro in smotrno urejeno! Vsako posamezno živo bitje je umotvor zase. Rastlina in žival sta tako smotrno ustvarjena, da lahko živita, rasteta in se množita. In naše telo, kaka umetnina je! Misli na svoje oči, ki so živ fotografski aparat. Kdo je tisti mojster, ki ga je sestavil?

Pa še nekaj je v nas, ki nam priča o Bogu — to je glas naše vesti. Ta nam pove, kaj je dobro in kaj je hudo. Ta glas nam govori če hočemo ali če ne. Mi si tega glasu nismo mogli dati, drugi ga nam tudi niso dali. Ta glas se oglaš vsem ljudem, vseh časov, vseh krajev, vseh narodov. Sveti postavodajalec in pravični sodnik nam je to zavest položil v srce. Smo pač vsi od istega Boga ustvarjeni. »Neumnež pravi sam pri sebi: Ni Boga.« (Ps 13,1).

Bog pa nas ni le ustvaril, on tudi po očetovsko skrbi za vse svoje stvari najbolj pa za nas, po svoji podobi ustvarjene in za večnost namenjene ljudi. Kakor je nekdanji skrbel za izraelsko ljudstvo, ki ga je vodil 40 let skozi puščavo v obljubljeni deželi, tako skrbi za nas na poti v nebeško domovino. Razsvetljuje nas s svojim naukom, varuje nas pred dušnimi sovražniki, posvečuje nas s svojo milostjo, hrani nas s kruhom iz nebes. Ker imamo ne le dušo ampak tudi telo, skrbi on tudi za naše zemeljske potrebe, za zdravje, obleko, hrano. »Ne skrbite torej in ne poprašujte: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblačili? Zakaj po vsem tem se povprašujejo pogani. Saj ve vaš nebeški oče, da vse to potrebujete. Išcite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse to se vam bo navrglo.« (Mt 6,31-33). Psalm 22. pa pravi: Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka.

To skrb za vsa ustvarjena bitja imenujemo božjo previdnost.

Kako potolaženi moramo biti pri zavesti, da smo v božjih rokah. Sv. Avgustin je napisal: Bog skrbi za vsakega posameznika izmed nas, kakor da bi bil on sam, in za vse, kakor za enega samega.

Cerkvena hierarhija v Indoneziji

Sveti oče je v Indoneziji ustanovil redno cerkveno hierarhijo. Država je razdeljena na šest cerkvenih pokrajin, ki obsegajo 27 škofij in nadškofij. Indonezija se odsele ne prištevava več med misijonske pokrajine in zato ni več odvisna od kongregacije za širjenje vere. Indonezijska Cerkve ima 1.177.000 katolčanov in 63.000 katehumenov. Za dušno pastirstvo skrbi 963 duhovnikov, ki jim pomaga 539 misijonskih bratov, 2472 redovnic in 4619 katehistov. V malem semenišču je 1419 dijakov, v velikem semenišču pa 126 bogoslovcev. Razveseljivo je dejstvo, da število katolčanov precej naglo narašča. V zadnjih desetih letih se je število povečalo skoraj za 400.000 vernikov. Tudi duhovniški poklici med domačini so precej številni.

Različna mera

Vatikanski list L'Osservatore Romano prinaša nekaj misli ob novem filmu »Dvajset tisoč milj po zemlji«, ki je bil izdelan v Rusiji v francosko-ruskem sodelovanju. Režiral ga je italijanski režiser Marcel Pagliaro. Ruski sodelavci so izredno pazili, da se v filmu ne žali čut sramežljivosti in da se življenje prikazuje takšno, kakršno bi moralo biti, ne kakršno je. V celem filmu sta samo dva poljuba in še za tista se je moral režiser dolgo pogajati. Rusi so mnenja, da mora film vzgajati.

List potem pripominja, kako nerazumljivo je s tega vidika zadržanje italijanskih komunistov in laicistov, ki krčevito zagovarjajo svobodo izražanja v filmih, in to celo tedaj, ko gre očitno za nemoralne prizore, na gledalce vplivajo škodljivo.

3 milijone pezet v eni uri

Na radijski poziv za pomoč 100 potrebnim otrokom so v Madridu zbrali v nekaj več kot eni uri 3 milijone pezet, to je približno 30 milijonov lir. Tudi ob drugih podobnih prilikah se je zelo izkazala radodarnost Špancev.

Belgijski katoliški časopisi

Na podlagi ankete, ki so jo izvedli člani belgijske Katoliške akcije, so ugotovili, da 44 procentov vsega belgijskega prebivalstva bere vsak dan katoliške časopise,

35 procentov bere nekatiške in 21 procentov ne bere vsak dan časopisov. Katoliško časopisje je najbolj razširjeno v flamskem delu Belgije, kjer doseže celo 61 procentov.

Katoliška revija v Ghani

Z novim letom so misijonarji v afriški državi Ghana začeli izdajati mesečno družinsko revijo »Svet«. Revija izhaja v 100 tisoč izvodih in je prirejena po istoimenski reviji, ki izhaja na Irskem, v Angliji in v Avstraliji.

Evangelij po hotelih

Po kanadskem zgledu so sedaj tudi v Nemčiji v mestu Regensburg skušali uvesti po hotelih evangelij, ki naj bi bil na razpolago po vseh sobah. Predgovor s priporočilom v evangelijski knjigi je napisal nadškof Mihael Buchberger.

Leto dni v službi potrebnih

Vodstvo Katoliške akcije za dekleta v Berlinu je povabilo članice, naj bi se stavile na razpolago za eno leto za pomoč potrebnim po raznih zavetiščih in zavodih. Velikodušna dekleta bodo najprej opravile kratak tečaj, da se pripravijo na delo, ki jih čaka, nakar jih bodo dodelili dobrotelnim zavodom. Kardinal Doepfner je pobudo toplo pozdravil.

Prepoved verouka na poljskih šolah

Poljske komunistične oblasti so sklenile ukiniti verouk po poljskih šolah. To bo sedaj nov člen v verigi preganjanja, ki tako teži verno poljsko ljudstvo. Komunistična taktika se ne bo nikdar spremenila. Njihov glavni cilj je uničenje vsega, kar je božjega, pa četudi bodo na videz podpirali Cerkve.

Bogoiskatelji

Tako bi lahko imenovali dijake pravoslavne teologije iz Grčije in Jugoslavije, ki so se vpisali na katoliško teološko fakulteto na Dunaju, z željo, da bi se pri tem čistim viru katoliških resnic z njimi seznanili. Dunajski visoki cerkveni krogi so to njihovo željo podprli s tem, da so ustanovili poseben odbor, ki bo skrbel za njihovo vzdrževanje.

Kardinalu Petru Fumasoni-Biondiju v spomin

Smrt kardinalov rimske kurije navadno ubeži radovednosti vsakdanjega življenja. Njihovo delo, ki je vedno prikrito preprostu človeku, ostane tajno javnosti in ga pozna le Gospodar življenja, kateremu ne uide niti najbolj skriti vzdihljaj krščanske ljubezni.

Na podlagi tega dejstva zgleda čudno, da je smrt kardinala Fumasoni-Biondija neka izjema za slovensko javnost. Mariborski škofijski list (št. 111) poroča, da je bil v petek 9. novembra 1960 ob 6. uri

nem vengu. Nenadna sprememba japonske politike do misijonov zahteva ustanovitve domače hierarhije; zatem pride Kitajska, ki predstavlja za Cerkve največjo narodno organizacijo. Indija je postala neodvisna in s tem povečala misijonske probleme. Afrika je prišla do križpotja in dosledno je bilo nujno spremeniti načrte. Z eno besedo, vsepovsod velika odgovornost za vestnega človeka.

Kardinal Fumasoni-Biondi je poznal

kultete in duhovnik naše lavantinske škofije g. dr. Franc Ksaver Lukman poslal od teh dijakov osem v Rim, kjer jih je pokojni kardinal Fumasoni-Biondi sprejel na misijonski študijski zavod za širjenje vere. Na tem zavodu jih je ob očetovski naklonjenosti prefekta Fumasonija sedem dokončalo bogoslovne nauke, eden od njih pa je umrl.

Pisec je užival očetovsko ljubezen pokojnega prefekta nad 18 let in ve, da so vse besede le nejasen odsev resnice. Kar-

Sv. oče Janez XXIII. podeljuje absolucijo ob mrtaškem odru kardinala Fumasoni-Biondija

zvečer v stolnici »slovesni pontifikalen Requiem za pokojnim kardinalom.« Se več! »Med sv. mašo je imel prevzvišeni gospod škof govor, v katerem je opisal duhovniško pot pokojnega kardinala, zlasti njegove izredne zasluge za misijone, nato pa njegov pomen za našo škofijo.«

Poleg važnosti umrlega kardinala za misijone so omenjene tudi njegove zasluge za mariborsko škofijo, torej indirektno za ves slovenski narod. Zato je primerno, da spozna njegovo osebnost tudi širša slovenska javnost.

Zgodovina misijonov se bo večkrat ustavila pri imenu Fumasoni-Biondi. In to ne samo zaradi dejstva, ker je bil prvi apostolski delegat na Japonskem, ali pa zaradi dolgega vladanja (saj je bil rdeči papež nad 25 let!), ampak v glavnem zaradi zgodovinskega dejstva, da je ravno on krmaril misijonsko barčico v času, ko je bilo treba spreobrniti zaradi silnih svetovnih tokov smer in skoraj radikalno nadomestiti tradicionalne načine delovanja z novimi, ki odgovarjajo sodobnemu čutenju. Naj zadošča nekaj dejstev.

Število domačih škofov je silno naraslo; marsikatera dežela je na koncu njegovega vladanja popolnoma spremenila zunanji obraz. V Afriki hitro raste število domačih škofov, dobila je nadškofe in prvega kardinala. Ustanovil je domačo hierarhijo na Kitajskem in skoro po vsej Afriki. Kakšno delo za organizacijo katoliške Cerkve po svetu in kakšna odgovornost!

Božja previdnost je prihranila pokojnemu kardinalu težke čase za misijone; za to delo pa ga je primerno pripravila.

Kot profesor na univerzi Propagande je kmalu pokazal svoje zmožnosti in postal v kratkem uradnik na kongregaciji za širjenje vere. Med svetovno vojno je zapustil na željo sv. očeta sveto mesto in odpotoval za apostolskega delegata v Indijo, kjer so ga čakali silno zapleteni problemi. Komaj je razčistil položaj, ga preseneti brzopletka sv. očeta Pija XI., naj se nemudoma poda na Japonsko. Težko delo! Saj je prvi apostolski delegat in je treba premagati začetne težave. Vsi ga gledajo nezaupno, a mladi nadškof ne obupa. Pridobi si splošno simpatijo in ob njegovem odhodu je marsikomu hudo, da zapušča mladi in prijazni prelat japonsko prestolnico.

Po nekajletnem tajnistvu na kongregaciji Propagande v Rimu je bil imenovan za apostolskega delegata v Washingtonu, kar pomeni neki presledek v njegovem dolgoletnem misijonskem delovanju. Ob vrnitvi v Rim ga čaka odgovorno mesto — misijonski papež Pij XI. mu prepušča vodstvo misijonov in Rimljani ga bodo odslej imenovali: »rdeči papež«.

Problemi se vrstijo kot jagode na rož-

Slovence in jih tudi silno cenil. Kot apostolski delegat v Ameriki se je seznanil s takratnim jugoslovanskim poslanikom profesorjem Pitamicem in ga izredno spoštoval. Na stara leta se je večkrat spomnil nanj in živo opisoval, kako je vestno prihajal z irskim poslanikom vsako nedeljo k njegovi maši na apostolsko delegacijo in redno pristopal tudi k obhajilu.

Pokojni je bil protektor Slovenskih šolskih sester. Bog mu je namenil to službo, ki v mirnih časih ni preveč odgovorna, ravno v trenutku, ko je tudi našo slovensko žensko kongregacijo zadela silna preizkušnja. Iz sovražnosti do vere in domovine so jim zaprli materno hišo v Mariboru; vojna vihra je razpodela redovne skupine. V teh težkih dneh so našle vrhovne predstojnice v kardinalu Fumasoni-Biondiju preizkušene svetovalec, junakega vzpodbudnika in neomahljivega branilca svojih pravic.

Neizrekljivo zahvalo pa dolguje umrlemu prefektu propagande mariborska škofija. »Leta 1941.« tako poroča obvestilo, »ko so zaradi okupacije naši lavantinski dijaki in bogoslovci iskali zavetja izven škofije, je takratni profesor teološke fa-

dinal je poznal vsakega slovenskega bogoslovca in se zanimal zanj, še ko so začeli zapuščati bogoslovje in odhajati na apostolsko delo.

Ziv dokaz njegove ljubezni do naše domovine je dejstvo, da je sprejel pet Slovencev v službo Propagande; od teh so štirje bivši gojenci.

Osem bogoslovcev na Propagandi! To je bil edinstven slučaj in zgleda, da bo tudi zadnji. Za hip so se odprla vrata in veter božje previdnosti jih je spet zaprl.

Predolgo je bil Slovincem prikrit obraz bogoslovja za širjenje vere; predolgo nismo poznali miniaturne slike katoliške Cerkve. Zato danes tem bolj občutimo veliko milost, ki nam jo je prinesla vojna in se z ginjenim srcem poslavljamo od umrlega kardinala Petra Fumasoni-Biondija. Iz srca nam privre misel, ki jo je izrazil prevzvišeni mariborski škof msgr. dr. Maksimilijan Držečnik:

»Hvaležen spomin na pokojnega kardinala naj utrdi v nas misijonsko misel, da bomo z molitvijo in žrtvijo doprinesli tudi mi delež k razširjenju božjega kraljestva na zemlji.«

Maksimilijan Jezernik

„Katoliški glas“ in „Družina“

Že v januarju sem dobil v roke Družino, verski list iz Nove Gorice. To je edini verski list za vse verne Slovence v Jugoslaviji. Ker sem imel tedaj pred seboj na mizi ravno Katoliški glas, sem naradil malo primer med Katoliškim glasom in Družino.

1) Družina je tiskana na precej slabšem papirju kot Katoliški glas.

2) Družina ima 8 strani, Katoliški glas 4, toda vsaka njegova stran je ravno za dve strani Družine. Tako je torej Katoliški glas prav iste velikosti kot Družina.

3) Božična Družina je 12. številka v letu. Na 5. strani je obvestilo, da je z njo zaključen IX. letnik. Katoliški glas od 29. dec. 1960 ima pa številko 51 (!) v letu 1960.

4) Verni Slovenci na Goriškem in Tržaškem imamo razen Katoliškega glasu še Mladiko, Knjižice in Naš Vestnik. Pa tudi verni Slovenci na Koroškem imajo svoj verski tisk, ravno tako oni v Združenih državah v Ameriki in v Avstraliji. Zlasti lepega imajo oni v Argentini. Verni Slovenci v Jugoslaviji pa: v Ljubljani nič, v

Mariboru nič, samo v Novi Gorici en sam mesečnik.

Zakaj tako? Zato, ker brezbožna oblast celi ljubljanski škofiji in celi mariborski škofiji ne dovoli nobenega verskega lista, v Novi Gorici pa dovoli mesečnik Družina. Ta mora biti tak, kakršnega dovoli oblast. Taka je pač komunistična »svoboda«.

Slov. duhovnik v Italiji

40 milijonov za novo cerkev

Milanski trgovci so zbrali 40 milijonov lir in jih poklonili kardinalu Montiniju za novo cerkev posvečeno svetemu Frančišku Asiškemu in ki naj bi bila cerkev trgovcev. Kardinal se je za nabrani denar zahvalil ter poudaril, kako je tudi sveti Frančišek našel pot k Bogu in da v materialnih dobrinah ni vse bogastvo, marveč je treba gledati tudi na moralna in verska vprašanja, katerih pravilna rešitev zadovolji duha.

Nove orgle pri Sv. Petru

V baziliki sv. Petra v Rimu bodo v kratkem postavili nove orgle, ki jih sedaj izdelujejo v Cremi. Sedanje orgle so zelo stare in neprimerne. Postavili so jih za vladanja papeža Gregorija XVI.

AL. PAVLIN

Letošnji popolni sončni mrk

Na letošnje pešnično sredo 15. febr. bodo prebivalci Srednje Italije deležni izrednega dogodka: priče bodo namreč popolnega sončnega mrka. Taki dogodki so zelo redki. Od zadnjega popolnega sončnega mrka, ki je bil viden v Italiji, je minilo 22. decembra lani ravno 90 let. Prilagoditvi pa bo nastopil še 3. septembra 2081. leta, torej čez dobrih 120 let. Tega popolnega sončnega mrka ne bo seveda nihče izmed nas dočkal; mnogi pa bodo doživeli popolni sončni mrk, ki bo viden v Avstriji 11. avgusta 1999. leta, torej čez dobrih 38 let.

Sončni mrki so vzbujali že od nekdaj veliko zanimanje, posebno pa popolni sončni mrki, ki spremenijo dan v pravo noč. V starih časih so vzbujali grozo in splošni preplah. Stari Kitajci so bili prepričani, da jim hoče ob sončnih mrkih neki zmaj požreti Sonce. Zato so poskušali z vpitjem in vsakovrstnim ropotom preplašiti zmaja ter ga prisiliti, da bi izpustil oziroma izbljuval Sonce, ako ga je že požrl. In ker je zmaj svojo žrtev vedno izpustil, so bili o uspešnosti svojega kričanja in ropotanja še bolj prepričani.

Podobno prepričanje o zmaju ali neki zveri, ki hoče požreti Sonce, je vladalo tudi pri raznih ameriških plemenih in morda se najde kako podobno prepričanje tudi dandanes pri kakem zaostalem plemenu sredi afriških ali brazilskih pragozdov. Na splošno pa je dandanes vsakemu človeku, ki živi sredi kulturnih narodov, znano, da zaradi sončnega mrka ne preti ne nam ne Soncu nobena nevarnost. Mnogo pa je ljudi, ki imajo o sončnih in luninih mrkih zelo nejasne pojme.

Nekaj o sončnih in luninih mrkih

Kako pride torej do sončnega oziroma luninega mrka? Stvar je, ako se ne spuštimo v podrobnosti, precej enostavna. Kar vsako razsvetljeno in neprozorno telo, imata tudi Zemlja in Mesec svojo senco. Obe senci imata obliko stožca. Ker ima Zemlja veliko večji primer kot Mesec, je tudi njena senca temu primerno veliko daljša in širša od Mesečeve sence.

Ako pride Mesec pri svojem kroženju okoli Zemlje v senco Zemlje, nastopi lunin mrk; ako pa pride Zemlja v Mesečovo senco, imamo sončni mrk. Ker pa je Mesečeva senca v oddaljenosti Zemlje zelo ozka, pokrije le majhen del Zemljine površine. Zato je popolni sončni mrk viden le na omejenem pasu zemeljske površine. Pri popolnem luninem mrku pa pokrije Zemljina senca vso Mesečovo površino.

Razlika med sončnim in luninem mrku je tudi v tem, da je Sonce pri popolnem sončnem mrku le zakrito našim očem, medtem ko je Mesec pri luninem mrku v resnici zatemnjen. Iz tega sledi, da je lunin mrk viden v vseh tistih krajih, ki imajo takrat Mesec na nebu; sončni mrk pa le v tistih, čez katere potuje takrat Mesečeva senca.

Sončni mrk nastopi lahko le takrat, ko je Mesec med Soncem in Zemljo, to je ob novi luni ali mlaju; lunin mrk pa le takrat, ko je Zemlja med Soncem in Mesecem, kar se lahko zgodi le ob polni luni ali ščipu. Ako bi se držal Mesec sončne tirnice (ekliptike), bi imeli ob vsaki polni luni lunin mrk, ob vsaki novi luni pa sončni mrk. Toda Mesec ne potuje po sončni tirnici, ampak le v njeni bližini. Pol meseca potuje pod sončno tirnico, pol meseca pa nad njo. Pri tem seka dvakrat

sončno tirnico. Obe točki, kjer seka Mesec sončno tirnico, sta tako imenovana Mesečeva vozla in le takrat, ko se na teh vozlih srečata Sonce in Mesec, pride do sončnega mrka; petnajst dni prej ali pozneje, navadno tudi do luninega mrka.

Mesečeva vozla pa nista stalna, ampak se premikata v nasprotni smeri Mesečevega premikanja na nebu, in sicer vsako leto za skoro dvajset stopinj. Po 18 letih in 11 dneh se vrmeta zopet na prvotno mesto. Ta doba 18 let in 11 dni se imenuje Sarosova doba. Po tej dobi pridejo Sonce, Zemlja in Mesec v isto medsebojno razmerje in sončni in lunini mrki se vrstijo v skoro istih presledkih kot v prejšnji Sarosovi dobi.

Sarosovo dobo so poznali Babilonci in Kitajci že kakih dva tisoč let pred Kristusom in ravno na podlagi te dobe so znali napovedovati sončne in lunine mrke. To seveda ne pomeni, da so razumeli tudi bistvo in vzroke teh izrednih nebesnih pojavov.

O sončnih mrkih moramo povedati še par stvari. Sončni mrki so lahko popolni ali delni ali obročasti. Popolni so, ako nam Mesec zakrije vso sončno površino. Delni so, ako pokrije le del sončne površine. Obročasti pa so, ako pokrije Mesec skoro

vso sončno površino, toda tako, da ostane rob Sonca vsaj za trenutek nezakrit. Do obročastega sončnega mrka pride lahko le tedaj, ko je navidezni premer Mesece manjši od navideznega sončnega premera. To se zgodi, ako je Mesečeva senca prekratka, da bi dosegla Zemljo. Dolžina Mesečeve sence se zaradi različne oddaljenosti Mesece od Sonca neprenehoma spreminja. Čim oddaljenejši je Mesec od Sonca, tem daljša je njegova senca.

Omenili smo, da pokrije Mesečeva senca pri popolnem sončnem mrku razmeroma majhen del zemeljske površine. Ako bi se znašli na Mesecu ter s kakim astronomskim daljnogledom opazovali popolni sončni mrk na Zemlji, bi videli, kako se majhna, eliptična senca pomika preko Zemlje od zahoda proti vzhodu. Ta prizor pa bi trajal kvečjemu 4 ure in 38 minut. Vsi kraji, preko katerih bi potovala ta senca, bi bili priča popolnega sončnega mrka. V vsakem teh krajev pa bi trajal popolni sončni mrk v najbolj ugodnem slučaju le osem minut. Daleč naokoli pa bi se razprostirala cona delnega sončnega mrka. Delni sončni mrk traja v posebnih krajih v najugodnejšem slučaju nekaj nad dve uri.

(dalje prihodnjič)

Cenzura

Splošno je znano, da ni cenzura še nikoli uživala simpatije od nikogar. Cenzorjev poklic ni lahek. Proti cenzuri so naperjene vsakovrstne kritike, ki označujejo težnjo, od katere prihajajo. Po mnenju nekaterih so komisije napačno sestavljene, bodisi ker je preveč magistratov, bodisi ker manjkajo v njih ljudje iz filmskega sveta. To in podobno se govori proti komisijam, ki imajo dolžnost cenzurirati film, kadar je to potrebno. In ta dolžnost ni lahka, nasprotno: odgovornost njenih članov je velika. Nekatere prizore, včasih po cele filme morajo pregledati petkrat, šestkrat, preden se začne debata. Jasno je, da bi bila najlažja pot pustiti vse kot je, brez vsake spremembe. To ne bi povzročilo nobenih sitnosti in težav in ne bi dalo pobudo za nobeno polemiko.

Vendar to ni vedno mogoče: rečemo lahko, da je vedno manj mogoče. Držati se je treba nekega zakona, imeti je treba odgovornost, ki je ni mogoče zanemariti. Zato mora priti do natančnega in skrbnega pregleda, med katerim morajo ti ljudje vpoštevati vse kvarne elemente, smoter in namen filma, estetske vrednote in še mnogo drugega. Ni namreč neke jasno začrtane meje med dovoljenim in nedovoljenim. Včasih je razlika v mišljenju velika celo med samimi katoliki, medtem ko je na umetniškem polju tudi najbolj konstruktivna kritika polna protislovij. Tudi med izobraženimi ljudmi vlada lahko velika zmešnjava idej: katera naj bi bila morala, ki se je ne sme žaliti, katoliška ali laična? In zakaj ne bi obstajala enaka svoboda v kinematografskem kot v književnem izražanju? In če je resničnost taka, kot je, zakaj je ne bi prikazovali na filmskem platnu? Ako lahko prinašajo časopisi vsak dan opis najstrašnejših zločinov, največjih življenjskih tra-

gedij, zakaj ne bi bilo isto dovoljeno filmski kameri?

S takimi izgovori se mnogi obračajo proti cenzuri, češ, umetnost mora biti svobodna.

Morala, ki jo morajo cenzorji braniti, je skupna vsem ljudem. Meje kinematografskega izražanja so mnogo manjše od literarnega. Lahko se namreč prikazuje zlo, vendar je absolutno nemogoče fotografirati vso resničnost. Nekateri pravijo, da je verizem in neorealizem literarno gibanje z vsemi svojimi pravicami. Iz pornografije se ni nikdar rodila umetnost; mnogi režiserji so ustvarili nepozabne umetnine, tudi s pomočjo neorealizma, vendar se zato niso zatekli k prikazovanju najbolj nizkotnih in podlih človeških dejanj. Film lahko obravnava katerokoli življenjsko problematiko, tudi najdelikatnejšo, da ne prestopi meje dostojnosti, da ne postane predstava šola za zlo in pokvarjenost. Nekateri so mnenja, da se je treba proti preveliki prostosti boriti s prostostjo. To bi bilo isto, kot dovoliti tatu, da še naprej krade.

Nehvaležen je cenzorjev poklic, a nadvse potreben, zlasti danes, ko je prišlo v modo prikazovati na platnu najbolj pereče, najbolj delikatne intimne človeške probleme in to brezobzirno, realistično, surovo. Če je res, da je lahko film odlično in učinkovito vzgojno sredstvo, je prav tako res, da lahko vsadi v dušo mladega človeka strup, ki mu lahko za vedno zagreni in pokvari življenje.

Mira

Argentina potrebuje 150 inženirjev

Argentina potrebuje 150 inženirjev in specializiranih delavcev za neko važno metalurško podjetje. Začetna plača za inženirje znaša od 15 do 18 tisoč pesov, za specializirane delavce pa od 8 do 15 tisoč pesov (pesos = približno 7,30 lir). — Interesenti dobé vsa potrebna navodila na pokrajinskih uradih za delo ali pa naravnost na vodstvu odbora CIME - Rim, ulica Po, 32.

pošepetal na uho. Krava je tedaj skočila v zrak in začela na vso moč teči čez polja. Ko se je Stalin vrnil, sta ga druga dva začudeno vprašala, kaj je neki povedal kravi, da je tako bežala. Stalin je malo pomolčal, nato pa je poredno pogledal in dejal: »Rekel sem ji: če se takoj ne pobereš odtod, te postavi v kolhoz.«

Končno smo dospeli na cilj. Kraj se je imenoval Bikovo in je bil 36 km oddaljen od Moskve. Tukaj me je moj spremljevalec peljal v neko vilo. Tudi tu smo bili pravzaprav ujetniki. Ni bilo sicer žice, bila sta pa vedno dva vojaka, ki sta stražila. Vendar se nismo imeli slabo. Nasprotno! Tukaj so nas namreč držali kot purane, ki jih hočejo zdebiliti. Saj smo vendar morali postati malo podobni ljudem, prej ko so nas sovjetske oblasti predstavile civiliziranemu svetu. Bili smo tam nekaj dni, nakar so me odpeljali v Moskvo, tokrat pa kar po gosposko. Sli smo kar z avtom. Koliko časa nisem že kaj takega okusil. Točno od tistega dne, ko me je policija prišla in me peljala na kratek pomenek za pet minut (ki so zdaj šle proti koncu). Sli smo torej v Moskvo. Peljali so me po raznih ulicah, glavnih

Naše skupno romanje

OD 1. JULIJA DO 6. JULIJA

Romarska bazilika v Pompejih v nočni razsvetljavi

OPIS ROMANJA

Sobota 1. julija, ob 20. uri odhod z glavne postaje v Trstu.

Nedelja 2. julija (praznik Marijinega obiskovanja). V zgodnjih jutranjih urah sveta maša v baziliki »svete hišice« v Loreto in kratek ogled bazilike, Zvečera okoli šeste ure prihod v Neapelj.

Ponedeljek 3. julija: Obisk Pompejev, kjer bo v Marijinem svetišču sveta maša. Po zajtrku ogled izkopanin starega mesta. Popoldne ogled mesta Neapelj (z avtobusi).

Torek 4. julija: Prosti dan v Neaplju. Možnost za izlete. Cit bo organiziral izlete v Sorrento in Amalfi, na otok Capri in na Vezuv.

Sreda 5. julija: Zjutraj prihod iz Neaplja v Rim. Prevoz z avtobusi k Svetemu Petru in k avdijenci pri svetem očetu. Po kosilu z avtobusi ogled mesta. Po večerji prevoz z avtobusi skozi razsvetljeno mesto na postajo Ostiense, od koder odpelje vlak ob 22. uri proti Trstu.

Četrtek 6. julija: Ob osmih zjutraj prihod v Trst.

VPISOVANJE: V Trstu pri slovenskih dušnih pastirjih; v Gorici pri upravi Katoliškega glasa (Riva Piazzutta, 18). Vpisovanje traja do velike noči. Priporočamo, da se vpišete čimprej.

Stroški: Lir 21.000 + 1.000 lir vpisnine (skupno lir 22.000). V tej vsoti je vključeno: vožnja, prehrana od prihoda v Neapelj do odhoda iz Rima, prevoz z avtobusi pri ogledu Neaplja (3. julija in Rima). V tej vsoti niso vključeni stroški za morebitne izlete 4. julija. Železničarji, ki imajo prosto vožnjo, plačajo lir 15.500 + lir 1.000 vpisnine. Otroci do 14. leta pa lir 18.000 + 1.000 vpisnine. — **Stroški za izlete**: Sorrento in Amalfi lir 2.000. Otok Capri lir 2.700. Vezuv lir 1.900. Pri vpisu je treba povedati, če kdo želi na izlet in kam.

Plačevanje: Celotna vsota mora biti plačana do zadnjega maja. Pri vpisovanju plačate lir 1.000 vpisnine (ki se v slučaju odpovedi ne vrne) in nekaj na račun potnih stroškov. Drugo plačujete lahko v obrokih do konca maja.

Opomba: O krajih, ki jih bomo obiskali, govori Mohorjeva knjiga »Vodnjak je globok«. V Katoliškem glasu bomo pa tudi kaj napisali o teh krajih.

ROMARSKI ODBOR.

F. S. Finžgar - devetdesetletnik

V Ljubljani je pretekli teden obhajal 90 letnico rojstva starosta slovenskih ustvarjajočih umetnikov, Franc S. Finžgar. Finžgar je začel pisateljstvo že kot študent. Preko mladinskega lista »Vrtec« je prešel k reviji »Dom in svet«. Živel in trpel je s svojim ljudstvom, zato so tudi njegove povesti in romani tako naši in topli. Njegova dela poznajo sedaj tudi drugi narodi. Dr. Kolednik, neumorni prevajalec naših del, je prevedel v nemščino Finžgarjevo »Deklo Ančko«, ki bo brez dvoma zagledala luč tudi še v prevodih drugih jezikov.

Finžgar je ustvaril tudi največje slovensko epsko pripovedno delo, roman »Pod svobodnim soncem«, ki je po statistikah tudi najbolj čitana knjiga.

Podaril je slovenskemu ljudstvu tudi vrsto iger, zelo priljubljenih po naših odrih: »Divji lovec«, »Veriga«, »Razvalina življenja«, »Naša kri« in druge.

Finžgar bo vedno ostal ljubljeneec dobro mislečega katoliškega slovenskega ljudstva, pa četudi so naši nasprotniki njegovo srčno dobroto in plemenitost na večer njegovega življenja izkoristili v svoje namene.

Velikemu umetniku in vzornemu duhovniku kličemo tudi primorski Slovenci: Še na mnoga leta!

R A Z N O

Leto prireditev v Italiji

Letošnja kriza pri televiziji v Italiji je bila v korist italijanskemu gledališču in kinopredstavam. V letu 1960 je bilo v Italiji 350 opernih koncertov, 1000 lirčnih oper in 500 gledaliških predstav, ki jih je pripravilo nad sto gledaliških odrov. Filmska industrija pa je predvajala 196 filmov (38 več kot v letu 1959) z rekordnim zaslužkom. Prvič se je zgodilo, da so italijanski filmi več zaslužili, kot pa ameriški. Ker je bilo letos na sporedu večje število zelo pikantnih in nemoralnih filmov, niso ti podatki preveč častni za italijansko ljudstvo.

Podelitev najvišjih literarnih nagrad

Predsednik republike Gronchi je dne 18. januarja podelil na rimskem kapitolu najvišje italijanske literarne nagrade za leta 1958 in 1959. »Zlato pero« za leto 1958 je prejel pesnik Giuseppe Ungaretti, za leto 1959 pa kritik Emilio Cecchi. »Zlato knjigo« za leto 1958 je predsednik Gronchi podelil založniku Enricu Vallecchiju, za leto 1959 pa založniku Bompianiju. Vsak nagrajenec je prejel še 5 milijonov lir.

Finančna pogajanja

Iz Rima poročajo, da se bodo v kratkem začela pogajanja med italijanskimi in jugoslovanskimi finančnimi izvedenci, kako naj Jugoslavija izkoristi posojilo 35 milijonov dolarjev, ki ji ga je Italija dovolila v zvezi z nameravano devizno preobrazbo.

(Konec prihodnjič)

Vohun iz Vatikana³⁷

Po spisu o. Petra Leonija
Prir. Mariza Perat

Zadnje negotovosti

Dospeli smo do cilja. Tedaj me je moj častnik peljal v neko drugo taborišče v bližini. Tam sem ostal celo tisto noč. Naslednje jutro sem lahko v miru maševal, nakar so me zopet prišli iskat. Zdaj sem bil gotov, da sem svoboden. Peljali so me namreč v neko celico in mi izročili novo obleko ter mi rekli, naj se oblečem. Ostal sem tam še cel tisti dan in naslednjo noč.

Duh po svobodi in poljanah

V jutru 2. maja sem že zelo zgodaj maševal, zadnjikrat v ujetništvu, nakar je prišel častnik v civilu ter me odvedel ven in mi sporočil, da sem prost. Nepopisna je bila sreča tistih trenutkov, čeprav je popolna svoboda bila še daleč. Zdaj sva s častnikom korakala zopet na železniško postajo in tam sem ostal sam za nekaj časa, ker je častnik šel domov

V Miljah so otvorili novi predor

V soboto popoldne so ob navzočnosti generalnega komisarja dr. Palamare, miljskega župana in drugih tržaških in miljskih visokih osebnosti otvorili novi predor v Miljah. Novi predor je dolg 312 m, širok 5 in visok 4,60 m. Služil bo samo za enosmerni promet, in sicer v smeri Lazareta v Milje, kjer se bo izlival v ulico Roma. Promet bo s tem olajšan, zlasti v poletnih mesecih, ker so ulice ob obali zelo ozke. Delo predora je stalo 70 milijonov lir.

Tržaška burja s 120 km na uro

Ponovni mrzaz je prinesel Tržačanom tudi zvesto spremljevalko burjo. Pretekli teden je zadivljala s hitrostjo 120 km na uro. Prizadela je tudi več nesreč osebam in hišam, kjer so se posuli dimniki, padli zidovi in omet. Hudo je divjala tudi po tržaškem pristanišču in prizadela ladjam občutno škodo. Otežkočila je tudi odhod »Saturnie«, ki je odplula v Severno Ameriko s precejšnjo zamudo. Tri ladje, »Maria Cosulich«, »Esposito« in »Dinara«, pa so morale ostati na odprtem morju vso noč in šele drugi dan zvečer so lahko pristale v tržaškem pristanišču.

Slovenska Vincencijeva konferenca

vabi k pustni prireditvi, ki bo

V BARKOVLIJAH

v dvorani blizu cerkve
v soboto 4. februarja ob 20. uri
v nedeljo 5. februarja ob 16.30
Na sporedu je prizorček

KAZNOVANI ŠALJIVEC

ter kriminalna igranja v treh dejanjih

ODVETNICA

Igra barkovljanska mladina
V odmorih srečolov

Tramvaj št. 6 pripelje do dvorane

za umirajoče. Bil je eden tistih mož, ki vsako nedeljo redno prihajajo k sveti maši.

Naslednji dan smo pokopali Merlakovo mamo, ki je dočakala skoraj 90 let. Veliko je preizkusila v življenju. Zelo mlada je ostala vdova s številnimi otroci, ki jih je skrbno vzgojila. Sedaj se pa že deset let ni mogla ganiti z doma. Ravno na dan, ko je prišel sedanji g. župnik Stefan Sissot v Rojan, je doma padla in si v kolku zlomila nogo. Nikdar se ji ni popolnoma pozdravila. Vkljub vsemu pa je bila vedno dobre volje. Za vsakega obiskovalca je imela prijazno in celo hudo-mušno besedo. Vse trpljenje je prenašala vdano v božjo voljo. Vedno je želela, da bi mogla vsaj še enkrat v župno cerkev in da bi videla novi Marijin dom. Da bi ji vsaj delno izpolnili željo, je bil pogreb s sv. mašo.

Se istega dne je umrl v bolnici Franc Piščanc, ki je bival nad našim starim Marijinim domom. Zavrata bolezen mu je v nekaj mesecih izpila moči, ko ni dočakal niti 60 let. Trpel je izredno potrpeljivo brez godrnjanja. Vsi ga imajo v spominu kot blagega in dobrega človeka.

Vsem našim pokojnim želimo, da bi uživali po zemskem trpljenju večno srečo pri Bogu, z njihovimi sorodniki pa iskreno sočustvujemo.

Kritike na tržaškem radiu

Vsak teden so na programu tržaškega radia kritike novih knjig, revij, filmov in odrskih predstav. Te kritike so zelo koristne, ker seznanjajo poslušalce z novimi kulturnimi stvaritvami. Kritiki navadno podajo kratko vsebino in ocenijo umetniško vrednost.

Skoda, da se kritiki ne dotaknejo moralne strani del. Radijski kritiki verjetno ne bi prekorajili svojega delokroga, če bi dodali sodbo z moralnega vidika. In kadar gre za izrazito nemoralna dela, naj bi jasno opozorili, da za mladino (včasih niti za odrasle) ni primerno ali je celo škodljivo.

Zk

V nedeljo 5. februarja zvečer ob 8^h nastopi v Marijanišču na Opčinah Slovenski oder s komedijo v treh dejanjih

CHARLEJEVA TETKA

Vesela igra za pustni čas. — Openci in sosedje, vabljeni!

Bazovica

Preteklo nedeljo 22. t. m. je Pogrebno podporno društvo v Bazovici imelo svoj letni občni zbor. Društvo ima sedaj svoj društveni prostor. Postavitve stavbe je najlepši dogodek v zgodovini podpornega društva. S prostovoljnimi denarnimi prispevki članov in nečlanov ter z delom, je znal odbor rešiti društvo večjega dolga, ki ga neizogibno terja vsaka stavba, ki jo zidajo naši ljudje. Še malo dobre volje in bo dolg krit. Odbor je ostal isti in to je znamenje, da so bili odborniki dobro izbrani in da so dobro vodili društvo. Ker izumira smisel za skupne zadeve in ljubezen do žrtev, je vedno težje dobiti ljudi, ki bi bili pripravljeni delati za druge.

Kako je s prosvetnim delom v Bazovici? Pevske vaje imamo redno in udeležba je dobra. Pripravljamo se na Veliko noč in na pastirski obisk, ki bo 23. aprila. Naš Oder do sedaj še vedno le išče sebi in Bazovici primerno igrjo, ki jo je pa zelo težko najti. Veliko se že igrali, zato je izbira zelo majhna.

Pridni Doberdobci so gostovali pri nas dvakrat: prvič s pestrim slovenskim večerom in drugič z dramo »Kri za kri«. Uspeh vedno dober! Naša mladina je imela tri kulturne večere, na katerih so predavali dr. Miklič, prof. Beličič in dr. Poštovan. Udeležba razveseljiva: mlajši rod, ki ga mnogi črnijo, kaže veliko zanimanje tudi za resne probleme. Zato je velike važnosti, kako in kam usmerimo njegovo delovanje.

Opozarjamo vse ljubitelje dobrega filma da bomo 5. februarja predvajali odlični film: JOSELITO.

Nedelja za katoliški tisk v Gorici

Naše verno goriško ljudstvo se je lepo in hvalevredno odzvalo vabilu za slovenski katoliški tisk. Po vseh cerkvah so verniki na cerkvenih vratih oddajali ovojnice z darovi. V stolnici je imel č. g. Artur Zalatel pri jutranji maši lep govor o pomenu katoliškega tiska v današnjih dneh. Tako so tudi po drugih cerkvah slovenski duhovniki govorili o tej tako važni zadevi. Popoldne pa je bil v Marijinem domu na Placuti zelo lep in posrečen kulturni večer posvečen našemu tisku. Daljše poročilo prinesemo prihodnjih.

Sv. maša za časnike in nadškofjski kapeli

Kot vsako leto je tudi letos goriški nadškof msgr. Ambrosi ob prazniku sv. Frančiška Saleškega, patrona tiska, daroval v svoji kapeli sv. mašo za časnike in tiskarje. Pri maši se je zbralo lepo število goriških časnikev in tiskarjev. Po evangeliju je gospod nadškof spregovoril nekaj besed o dolžnostih časnikev in o moralni odgovornosti, ki jo ti nosijo. Za zgled je postavil prav sv. Frančiška Saleškega, ki je med prvimi širil katoliški tisk. Vsi morajo zagovarjati resnico, je dejal goriški nadškof, pa čeprav so njih ideje različne, ter skrbeti za objektivno obveščanje javnosti ter za pravilno izoblikovanje javnega mnenja.

Po sv. maši so se prisotni zadržali na zakuski, kjer so tudi izrekli g. nadškofu svoja voščila k 74. rojstnemu dnevu in 9. obletnici prihoda na goriški nadškofjski sedež. Prisotni so bili tudi predstavniki našega lista ter osebje tiskarne Budin. G. nadškof je ob tej priliki izrazil svoje zanimanje za Katoliški glas.

Ureditev zavarovanja za obdobje 1919-1926

Zavod za socialno skrbstvo (INPS) sporoča, da je bil končno sprejet zakon, ki dovoljuje ureditev zavarovalnine tudi za zavarovance na Goriškem za obdobje 1919-1926. Vsi, ki so bili v tem času zaposleni na Goriškem, lahko sedaj uredijo svoj položaj glede starostnega in invalidskega zavarovanja za to obdobje. Tistim, ki že prejemale pokojnino, se bo pokojnina zvišala še za to obdobje, ostalim pa, ko

stopijo v pokoj. — Vsa potrebna pojasnila se lahko dobijo na sedežu socialnega skrbstva na Travniku (INPS) ali pa na sedežu ACLI, ulica Seminario 6.

Doberdob

Preteklo soboto smo imeli nadvse žalosten in pretresljiv pogreb. Pospremili smo k večnemu počitku v velikem številu mlado družinsko mater Anico Gerin, rojeno Jarc, ki zapuša moža, 13 letno hčerko in 7 letnega sinčka. Neizprosna in neozdravljiva bolezen — rak, je tudi njo iztrgala v 35. letu starosti iz toplega družinskega okolja, iz objema ljubezni, razumevanja in sreče. Molitve, petje žalostink, dolga vrsta ljudi, šolski otroci z učitelstvom, vsi so hoteli vsaj malo potolažiti tako težko preizkušeno družino.

Pokojna Anica je bila pridna in vestna cerkvena pevka in povsod zelo priljubljena v družbi. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Dobri Bog naj jo poplača za vse dobro, družini pa naj da svojo tolažbo.

Brodolom jugoslovanske ladje »Vrmac«

Tik pred beneško lukso se je dne 26. januarja nenadoma potopila jugoslovanska tovorna ladja »Vrmac«. Slabo morje je tako nagnilo tovorno ladjo, da se je v kratkih minutah potopila. Baje je bila za staro ladjo preveč natovljena in tudi tovor ni bil zavarovan dovolj pred slabim morjem, tako da se je nagnil in povzročil katastrofo. Dva mornarja sta pri nesreči utonila, dva druga pa še pogrešajo.

Zvonik se je zrušil

V Veroni se je pretekli teden zrušil 25 metrov visok zvonik kapucinske cerkve Santa Croce, tik grobnice veronske Julije. Legenda pripoveduje, da je prav v tej cerkvi »frate Lorenzo« blagoslovil zakon Julije in Romea. Cerkev so deloma obnovili leta 1141, popolnoma pa leta 1618, ko so sezidali tudi zvonik. Zvonik se je zrušil s tako naglico, da se še ptici na bližnjem drevesu niso utegnili rešiti in so jih našli mrtve med ruševinami.

Širite „Katoliški glas“

Radio Trst A

Teden od 5. do 11. februarja 1961

Nedelja: 9.30 Slovenske narodne pesmi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Leteči konji«. Igrajo člani Radijskega odra. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika tedna v Trstu. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 14.45 Vokalni kvartet »Večernica«. — 17.00 Za smeh in dobro voljo (ponovitev). — 21.00 Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi: (19) »Marija daruje golobca dva«. — 21.30 Koncert Zagrebškega Godalnega Kvarteta.

Ponedeljek: 18.00 Italijanska po radiu. Janko Jež: Deveta lekcija. — 18.30 Koncert violinista Astora Ferrarija, pri klavirju Giuseppe Guastalla. — 19.00 Znanost in tehnika: »O važnosti tehnike v sodobnem življenju. — 20.30 Alessandro Scarlatti: »Tetida v Skiru«. Glasbena drama v treh dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: (18) »Rastlina in njena rasc«. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.30 Koncert pianista Marjana Lipovška. — 22.00 Italijansko sodobno pesništvo: (7) »Rocco Scotellaro«.

Sreda: 18.00 Slovensčina za Slovence. Martin Jevnikar: Peta oddaja. — 18.30 Lik in značaj iz opernih del: (6) »Boris Godunov«. — 19.00 Zdravstvena oddaja.

Cerkveni pevski zbori na Tržaškem

BARKOVJE

Prav gotovo ni bilo prijetno iti z doma preteklo nedeljo. Izredno močna burja in mrz sta zjutraj vabila k topli pečici v hiši. In vendar je bilo v skromni, a prav zato priljubljeni barkovljanski cerkvi še precej ljudi. Tu, kot verjetno nikjer v Trstu, ima človek vtis, da je med domačimi, dobro znanimi ljudmi. Verniki stopajo počasi proti cerkvi, se na pragu pozdravljajo, vstopijo in zbrano prisostvujejo sv. maši.

Na koru sem dobil 15 pevk: kar lepo število za tako majhno cerkev. Toda zvedel sem, da šteje zbor 30 elementov, ki pa niso stalni. Mešani zbor poje namreč le ob večjih praznikih. Ob nedeljah skrbi za liturgično petje samo ženski zbor. Ko je arhivistinja zbora g. Marija Pertot opazila moj nekoliko začuden obraz, je takoj pojasnila: stara navada, železna srca. Barkovljanski predniki so verjetno želeli, da bi bili večji cerkveni prazniki toplejši, lepši, različni od navadnih in so zato imeli mešani zbor v cerkvi le ob teh prilikah. — Morda je temu vzrok tudi ribolov, ki je dolgo zadrževal moške na morju.

Do zdaj zbor ni nikdar imel slovenskega pevovodje. Do septembra preteklega leta je vodil in orglal priznani organist G. Madalena, ko ga je bolezen prisilila, da se začasno umakne. Uspešno ga nadomestuje g. Ladi Vodopivec, ki je pripravil prav lepo petje za božične praznike.

Življenje zbora v preteklosti sega v nedogled. Saj so v Barkovljah od nekdaj prepevali slovensko. Starejši se le s težkim srcem spominjajo 1935. leta, ko je bila slovenska pesem za nekaj časa prepovedana.

»Česa bi si najbolj želeli?« vprašam. »Da bi bilo mogoče poskrbeti za novejšo cerkveno skladbo!«

SV. IVAN

Redkokdaj je prilika nanesla, da sem stopil v svetoivansko cerkev, in še to le za kako veliko svečanost, novo mašo. Ostala mi je v spominu kot lepa cerkev, v kateri je petje nujno lepo in razkošno. Zato sem se nekoliko bal, da bi me vsakdanjost razočarala. Zgodilo se mi je pa ravno nasprotno: bil sem še prijetno presenečen.

Zamudil sem se v Barkovljah in prišel k Sv. Ivanu nekoliko pozno za mašo. S kora je donela izredno lepa in harmonično bogata pesem. Zlasti je bilo slišati močne in zlate moške glasove, bas pa takšen, kot ga še v cerkvi nisem slišal. Pomislil sem, kako bi bilo lepo, ko bi po vseh naših cerkvah lahko slišali tako čudovito petje!

Pogledal sem na kor: 25 pevcev, enakomerno porazdeljenih med posameznimi glasovi. Na orgle igra in dirigira gđc. prof. Marica Zupančič. Po vojni je bilo prišlo v navado, da so ob nedeljah peli otroci na koru, toda pred dvema letoma je število mladih pevcev tako padlo, da so morali spet priskočiti na pomoč odrasli. Od tedaj poje vsako nedeljo ob desetih mešani zbor.

Zbor se zadnje čase tudi družabno skuša razviti. Pripravljajo se na izlete in romanja v novem letu.

Arhiv je zelo bogat. Zanj osebno skrbi gđc. organistinja, tudi prepisovanje not je

— 20.30 Anton Novačan: »Veleja«, drama v treh dejanjih. Igrajo člani Radijskega odra. — 22.30 Bruckner: »Te Deum«, za soliste, zbor, orkester in orgle.

Cetrtek: 18.00 Radijska univerza: (6) »Eter in brom«. — 18.30 Skladbe Tartinija, Schuberta in Paganinija. — 19.00 Sirmo obzorja: Umetnost naših cerkv: (10) »Sempolaj«. — 20.30 Simfonični koncert Orkestra italijanske radiotelevizije. — 22.30 Pesem brez besed v izvedbi orkestra, ki ga vodi Alberto Casamassina.

Petek: 18.00 Italijanska po radiu. Janko Jež: Osnovni tečaj. Deseta lekcija. — 18.30 Bizet: Arlečanka, koncertna suita št. 2. — Brahms: Madžarski plesi št. 6 v D-duru, št. 2 v D-molu in št. 1 v G-molu. — 19.00 Sola in vzgoja: Hubert Močnik: »Naš rojak Viktor Bežek, ugledni slovenski pedagog«. — 21.00 Gospodarstvo in delo. — 21.20 Koncert operne glasbe. — 22.00 Obletnica tedna: »Spomin na Lorda Baden Powella, očeta skavtizma, ob 20-letnici smrti«. — 22.15 Srečanja z znanimi glasbeniki: (3) »Friedrich Gulda«.

Sobota: 15.30 »Avto tak in tak«, radijska komedija. Igrajo člani R.O. — 18.00 Radijska univerza: (13) »Svetovni zapletljaj na začetku XX. stoletja«. — 18.30 Mahler: Samospevi za umrlega otroka. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Zbor Slovenske filharmonije. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

njeno delo. To je zelo delikatno in zahtevno delo, pri katerem zamudi gotovo ogromnega časa. Ali ne bi bilo primerno, da bi si združeni pevski zbori priskrbeli primeren stroj?

Se zadnja zanimivost: pri župnijskih svečanostih, za italijanske in slovenske vernike, poje slovenski pevski zbor.

Jurij Slama

(dalje prihodnjič)

Trpljenje čeških duhovnikov

Češkoslovaški list »Rovnost« poroča o obsodbi na večletno zaporno kazen štirih avguštinskih redovnikov, katere je obsodilo ljudsko sodišče v Brnu

OBVESTILA

VSE PLEMENTITE DAROVALCE za Katoliški dom lepo prosimo, naj imajo potrpljenje, če njihovih imen in darov ne moremo takoj objaviti v Katoliškem glasu. Prostor v časopisu je zelo omejen, darovalcev pa veliko. Denar, ki ga pošiljajo naši naročniki po Italiji v ta namen po poštni položnici se nikdar ne izgubi.

ZA SKUPINSKE LEKCIJE iz vseh predmetov srednjih šol se lahko prijavite v ulici Trento, 2/II - Trst. Pojasnila in vpisovanje bo ob ponedeljkih, sredo in petkih od 4 do 5 ure popoldne od 1. do 15. februarja.

DAROVI

Za Marijin dom v Rojanu: Družina Jazbic 2.000; Justina Zadnik 6.000; prof. Maks Sah 5.000; Ivana Venuti 100.000; Mila Lucetti 2.000; N. N. 1.000; Widmann 1.000; Vera Selj 1.000; namesto cvetja na grob krstne botre Jožefe Piščanc Pina Bareto 500; namesto cvetja na grob pok. Antona in pok. Jožefe Piščanc Marija Delak vd. Piščanc 1.000; N. N. iz Barkovelj 5.000; Aprosio 1.200; Hvala Marija 1.700; družina K. T. 10.000; gospa Piščanc ob moževi smrti 1.500; družina Špacial 1.500; gospa Fakin ob moževi smrti 8.000; v spomin pok. sina družina Zanotta 1.000; Solazzi 1.000; Frančiška Bavdaž 3.000 lir. — Vsem dobrotnikom Gospod bogato povrne!

Za Katoliški dom: C. g. Vode A. 1.000; Bogataj Friderik 1.000; Gantar Giulio 1.000; msgr. Močnik 5.000; Pečnik Stanislav 1.000; Gorše Franc 30.800; Skrt Mirko 3.045; F. B. 2.000; Dr. A. Šiligoj 10.000; M. T. 5.000; Kusterle Justin 10.000; Germek-Smrekar 2.000; S. Tinta 1.000; Gorčan 2.000; družina Srebrnič 10.000; A. T. 5.000; NN 1.000; NN 2.000; M. Sardož 2.000; Musić Gizela 1.000; Primožič 10.000 lir.

Za Slovensko sirotišče: N. N. 3.000; bivši gojenec 2.500; N. N. 500; N. N. 3.000; gospa Č. - Gorica 5.000; gospa Paludetto 2.000 lir. — Naj Vsemogočni dodeli vseni velikodušnim dobrotnikom obilo blagoslov za dušo in telo!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiskarna Budin v Gorici